

**Hekkel
man** advocaten | notarissen

Fosfaatreductie en fosfaatrechten

Juridische aspecten: actualiteiten fosfaatreductie, stelsel van fosfaatrechten en kneelgevallenvoorziening rechtsbescherming

Peter Goumans
Hekkelman Advocaten N.V.

Amersfoort | 14 december 2017

**Praktijkgroep
Agribusiness & Landelijk gebied**

Paul Bodden

Peter Goumans

Teun Verstappen

**Renske van
Dreumel**

**Dianne
Jennissen**

14.12.2017
FLASHbijeenkomst
Fosfaatrechtenstelsel 2018

**Hekkel
man** Home Expertise Over ons Online dienstverlening Contact

Agrarische zaken

**Informatiebijeenkomst
"Fosfaatreductie en
fosfaatrechten: hoe verder?"**

BIJENKOMST - 30 NOVEMBER 2017, 13:00 UUR -
TENTHALL ROTTERDAM - Spreekdaad wordt
medebestuursrecht en (prognose-)opdrakbedrijven
organiseren wij op donderdag 30 november 2017
van 13:00 tot 17:00 uur een informatiebijeenkomst
over de fosfaatreductieproblematiek en de
inzetting van het stelsel van fosfaatrechten.
Verzorgingskrediet krijgt de actualiteit alle
aandacht, maar wordt ook de inhoud van de Wet

Thema's: Intensieve veehouderij, Volksgezondheid

**Nieuwe kabinet gooit het over
een andere boeg; Interimwet**

hekkelman.nl/blog/agrarischezaken

14.12.2017
FLASHbijeenkomst
Fosfaatrechtenstelsel 2018

Fosfaatreductie en fosfaatrechten

Programma

- Regeling fosfaatreductieplan 2017/actualiteit en vervolg
- Stelsel van fosfaatrechten: voorziening voor kneelgevallen
- Rechtsbescherming
- Handhaving

14.12.2017
FLASHbijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Fosfaatreductie

Noodmaatregel

- Invoering van stelsel van fosfaatrechten beoogd per 1.1.2017
- Vertraagd door staatssteunperikelen
- Koerswijziging om invoering per 1 januari 2018 mogelijk te maken
- Maatregelenpakket voor 2017 vanuit sectororganisaties
 1. Voerspoor: minder fosfor
 2. Minder koeien:
 - a. subsidieregeling bedrijfsbeëindiging melkveehouderij
 - b. liquiditeitsvoorziening
 3. Fosfaatreductieplan ZuivelNL (GVE-reductie)

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Fosfaatreductie

Maatregelenpakket 2017

- **Regeling fosfaatreductieplan 2017**
 - Grondslag in artikel 13 Landbouwwet en artikel 2 Kaderwet EZ-subsidies
 - Reikwijdte: vrouwelijke runderen 0-1 jaar, 1 jaar of ouder niet gekalfd en vrouwelijke runderen die minstens eenmaal hebben gekalfd exclusief vleeskalveren
 - GVE-reductie naar 2 juli 2015 minus 4% (uitzondering grondgebonden bedrijf)
 - Verminderingspercentages met peildatum 1 oktober 2016
 - Sanctie: geldsom voor melkvee en solidariteitsheffing

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Fosfaatreductie

Maatregelenpakket 2017

- **Regeling fosfaatreductieplan 2017**
 - Bonus: minder vee dan referentieaantal
 - Regeling in-/uitscharing
 - Regeling voor bedrijfsovername
 - Regeling knelgevallen voor melkveehouders:
 1. op verzoek bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
 2. referentieaantal minimaal 5% lager
 3. beperkt aantal gevallen
 4. Kamerbrief 15 september 2017

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Regeling fosfaatreductieplan 2017

Kort geding/voorlopige voorziening

1. Verbindendheid Regeling fosfaatreductieplan 2017 in kort geding bestreden
 2. Voorlopige voorziening Voorzieningenrechter College van Beroep voor het bedrijfsleven om betaling geldsom te schorsen
- Debat ziet in de kern op:
 - grondslag artikel 13 Landbouwwet
 - 1 EP-toets

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Regeling fosfaatreductieplan 2017

Rechtspraak

- Vonnis Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag 4 mei 2017: Regeling fosfaatreductieplan 2017 buiten werking voor eisers
- Uitspraken Voorzieningenrechter College van Beroep voor het bedrijfsleven 28 juni en 24 augustus 2017: verzoeken afgewezen
- Vonnissen Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag 9 en 16 augustus 2017: lichte toets bepaalt buitenwerkingstelling
- 'Losse' lichte toets
- Artikel 13 lid 3 Landbouwwet (hardheidsclausule)

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Regeling fosfaatreductieplan 2017

Gerechtshof Den Haag: arrest 31 oktober 2017

Oordeel Gerechtshof: vonnis van 4 mei 2017 vernietigd

- artikel 13 Landbouwwet terecht grondslag Regeling
- 1 EP-toets:
 - Regeling dient een legitiem doel

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Regeling fosfaatreductieplan

Gerechtshof Den Haag: arrest 31 oktober 2017

- Fair balance:
 - maatregelen voorzienbaar
 - individuele en disproportionele last
 - nadeel staat vast, maar is dat buitensporig?
 - omvang gegevens
 - kort geding leent zich niet voor beoordeling
- Oordeel Gerechtshof over positie grondgebonden en biologische bedrijven

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Regeling fosfaatreductieplan 2017

Hoe verder?

1. Melkveebedrijven in kort geding 1

- a. cassatieberoep?
- b. bezwaar en beroep College van Beroep voor het bedrijfsleven
- c. Europese Hof?

2. Melkveebedrijven in kort geding 2

- a. hogerberoepsprocedure gestart 14 november 2017 / arrest voorjaar 2018
- b. (nog) geen toegang College van Beroep voor het bedrijfsleven
- c. intrekking lichte toets-beslissing?

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Regeling fosfaatreductieplan 2017

Hoe verder?

3. 'Losse' lichte toets

bezwaar en beroep College van Beroep voor het bedrijfsleven

- Kanttekeningen:
 - In alle gevallen: 'lichte' toets wordt 'zware' toets; onderbouwing met accountantsrapport
 - Rechtspraak College van Beroep voor het bedrijfsleven over melkveefosfaatreferentie
 - Artikel 8 lid 1 Regeling fosfaatreductieplan 2017

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Correctie voor knelgevallen

- Beperkte voorziening i.v.m. generieke korting
- Artikel 23 lid 6 Meststoffenwet
 - fosfaatrecht minimaal 5% lager
 - door (1) bouwwerkzaamheden, (2) diergezondheidsproblemen, (3) ziekte, (4) ziekte/overlijden mede-ondernemer, bloed-/aanverwant 1^e graad en (5) vernieling melkveestallen
 - vaststelling in theoretische situatie zonder deze omstandigheid

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Knelgevallenregeling uitgebreid

- Amendement Geurts
- Artikel 23 lid 9 (wetsvoorstel fosfaatrechten melkvee):

*"Ten einde **onbillijkheden van overwegende aard** te voorkomen verhoogt Onze Minister het op het bedrijf rustende fosfaatrecht met ingang van het tijdstip waarop het verbod, bedoeld in artikel 21b, eerste lid, in werking treedt, tot een bij algemene maatregel van bestuur **bepaalde omvang**, indien kan worden vastgesteld dat het bedrijf behoort tot een bij algemene maatregel van bestuur omschreven **categorie van bedrijven**. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen **nadere regels** worden gesteld voor het verkrijgen van een verhoging als bedoeld in de eerste volzin".*

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Knelgevallenregeling uitgebreid

- Commissie van deskundigen met opdracht:
 1. Heldere en voldoende onderscheidende criteria
 2. Risico op oneigenlijk gebruik maximaal vermijden
 3. Consequenties voor andere melkveehouders meewegen

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Advies Commissie Knelgevallen fosfaatrechten

- Maximale stijging generieke kortingspercentage van 1%
- Uitbreiding knelgevallenvoorziening met 2 categorieën:

1. nieuw gestart (cumulatieve criteria):

- melkproducerend;
- geen melkproductie voor 1 januari 2014;
- geen melding overname beëindigd bedrijf (artikel 23 lid 4);
- omgevingsvergunning milieu voor 2 juli 2015 verleend;
- melkproductie gestart tussen 1 januari 2014 en 2 juli 2015
- (...)

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Advies Commissie Knelgevallen fosfaatrechten

- onomkeerbare financiële verplichtingen voor 2 juli 2015 (onderbouwd met accountantsverklaring op basis van aannemings- en/of financieringsovereenkomst)
- actief landbouwbedrijf

Compensatie: 50% van verschil tussen feitelijke melkveebezetting en stalcapaciteit op 2 juli 2015 met een drempel van 10%

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Advies Commissie Knelgevallen fosfaatrechten

2. Buitengewone situatie vanwege realisatie van een natuurgebied of de aanleg of onderhoud van publieke infrastructuur of algemene nutsvoorziening

- onderbenutting op referentiedatum meer dan 5% / geen groei
- afspraken over bedrijfsverplaatsing/extensivering vanwege natuur

Compensatie: volledig

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Advies Commissie Knelgevallen fosfaatrechten

- Geen voorziening voor:
 - onbenutte onomkeerbare investeringsverplichtingen
 - biologische melkveehouderij
 - omschakeling naar biologische melkveehouderij
 - bedrijven met zeldzame runderrassen

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Regulering van eigendom

- Artikel 1 EP-toets (eigendomsregulering)
- Serieuze kritiek Afdeling advisering van de Raad van State
- Civiele rechter: onrechtmatige wetgeving
- College van Beroep voor het bedrijfsleven: besluiten
- Geen knelgeval: dan beoordeling door rechter
- Algemene bevoegdheid tot ontheffing in Meststoffenwet (artikel 38)

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Rechtsbescherming

1. *Artikel 23 lid 3*: vaststelling fosfaatrecht door minister
Bezwaar bij minister en beroep bij
College van Beroep voor het bedrijfsleven
2. *Artikel 23 lid 6*: verzoek verhoging fosfaatrecht
Bij afwijzing bezwaar bij minister en beroep bij
College van Beroep voor het bedrijfsleven
3. *Artikel 23 lid 9 (AMvB)*: verzoek verhoging fosfaatrecht
Bij afwijzing bezwaar bij minister en beroep bij
College van Beroep voor het bedrijfsleven

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Rechtsbescherming

4. *Artikel 38 Meststoffenwet*: verzoek om ontheffing
Bij afwijzing bezwaar bij minister en beroep bij
College van Beroep voor het bedrijfsleven
5. *Civiele rechter*: beroep op 1 EP
algemene kanttekeningen:
 - relevant arrest Hof Den Haag 31 oktober 2017
 - relevant rechtspraak College van Beroep voor het
bedrijfsleven in zaken over melkveefosfaatreferentie
 - geen "lichte" toets

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Wet fosfaatrechten melkvee

Handhaving

- Toezicht op naleving door NVWA
- Handhaving via strafrecht (zoals bij varkens- en pluimveerechten)
- Aanpassing Wet economische delicten
- Handhaving dagplafond via bestuursrecht

14.12.2017 FLASH!bijeenkomst Fosfaatrechtenstelsel 2018

Contact

T 024-38 28 384 / 333

E fosfaatreductie@hekkelman.nl